

18.12.2024
KSL/316/03.06.01/2024

Keski-Suomen ELY-keskus
kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Viite: KESELY/653/2022

LAUSUNTO: YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUS (YVA-SELOSTUS), UUSIMON TUULIVOIMAHANKE JA SÄHKÖNSIIRTO, PIHTIPUDAS

Keski-Suomen ELY-keskus on varannut Keski-Suomen liitolle tilaisuuden antaa lausunnon ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA-selostus), joka koskee Uusimon tuulivoimahanketta ja sen sähkönsiirtoa. Hankkeeseen sovelletaan YVA-lain (252/2017) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

YVA-selostuksen hankekuvauksen mukaan YVA-menettelyn rinnalla etenee tuulivoimahankkeen osayleiskaavoitus. YVA-menettelylle ja osayleiskaavoitukselle tehdään pääasiassa yhteiset luonto- ja ympäristöselvitykset ja vaikutusarvioinnit.

Tuulivoimapuistohankkeesta vastaa Myrsky Energia Oy. Hankealue sijaitsee Pihtiputaan kunnan alueella. YVA-selostusvaiheessa tarkastellaan kolmea varsinaista toteuttamisvaihtoehtoa sekä nollavaihtoehtoa, jossa hanketta ei toteuteta. Vaihtoehdot ovat VE1, joka käsittää 21 tuulivoimalaa sekä VE2, joka käsittää enintään 18 tuulivoimalaa ja VE3, joka käsittää enintään 10 tuulivoimalaa. Vaihtoehdot VE2 ja VE3 on lisätty YVA-ohjelman jälkeen. Vaihtoehdon VE3 muodostamisessa on huomioitu Keski-Suomen maakuntakaavan 2024 mukainen raja-alue tuulivoima-alueelle. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus tulee olemaan enintään 300 metriä.

Keski-Suomen liitto pitää hyvänä lähtökohtana, että sähkönsiirtolinjojen suunnittelussa on tehty yhteistyötä alueen muiden hankkeiden kanssa. Lisäksi YVA-selostusvaiheessa arvioidaan pelkästään Uusimon hanketta koskevat voimajohto-osuudet (SVE1, SVE2, SVE3, SVE4). Uusimon alueelta pohjoiseen suuntautuvat sähkönsiirron liityntäjohtodot liittyvät yhteiseen voimajohtoon muiden lähialueella sijaitsevien tuulivoimahankkeiden kanssa, yhteisten voimajohto-osuuksien arviointi on rajattu Uusimon YVA-selostusvaiheen ulkopuolelle.

YVA-selostuksessa on kerrottu Keski-Suomen maakuntakaavoituksen tilanne. Voimassa olevan Keski-Suomen maakuntakaavan merkintöjen ja niihin liittyvien määräysten lisäksi on huomioitu maakuntakaavan koko maakuntaa koskevat määräykset. Keski-Suomen maakuntakaava 2040 käsittelee mm. seudullisesti merkittävän tuulivoimatuotannon sijoittumista. Maakuntakaavassa 2040 on osoitettu yhteensä 19 seudullisen kokoluokan tuulivoima-alueita (vähintään 10 voimalan kokonaisuudet) osa-alueen erityisominaisuutta osoittavalla merkinnällä tv, tuulivoimatuotantoon soveltuva alue. YVA-selostuksessa on tunnistettu, että tv-merkintään liittyy alueen yksityiskohtaisempaa suunnittelua ohjaava yleinen suunnittelumääräys. Maakuntakaava 2040 on hyväksytty 8.12.2023 maakuntavaltuuston päätöksellä, määrätty tulemaan voimaan maakuntahallituksen päätöksellä 23.2.2024 ja voimaantulosta on kuulutettu 19.3.2024. Hämeenlinnan hallinto-oikeus on 2.12.2024 tekemässään päätöksessä hylännyt maakuntakaavasta 2040 tehdyt

valitukset. Hallinto-oikeuden päätökseen on mahdollista hakea valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

Uusimon hankealue sijaitsee osittain saman nimisen Keski-Suomen maakuntakaavassa 2040 esitetyn tv-merkinnän alueella. Maakuntakaavassa Uusimon tv-merkinnän pinta-ala on 13 km², kun YVA-selostuksessa hankealueen pinta-ala on reilu 28 km². Maakuntakaavan tv-merkinnän rajauksessa on huomioitu vaikutukset Suurisuo-Sepänsuo-Paanasenneva-Teerineva (FI0900058) Natura-alueeseen. Lisäksi merkinnän rajauksessa on huomioitu vaikutusten lieventäminen arvokkaalle maisema-alueelle, Pihtiputaan pika-asutusalueelle (Kortteinen). Uusimon tv-merkintään liittyy myös yksityiskohtaisempaa suunnittelua ohjaavia aluekohtaisia tarkentavia suunnittelumääräyksiä. YVA-selostuksessa tunnistetun Natura 2000-vaikutuksiin liittyvän aluekohtaisen suunnittelumääräyksen lisäksi Uusimoa koskevat määräykset, joiden mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava metsäpeuran vaellusreittien ja lisääntymisalueiden häiriintymättömyys ja varmistettava, ettei tuulivoimarakentamisesta aiheudu merkittävää haitallista vaikutusta valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille, ja alueella on huomioitava maakunnallisesti arvokkaan perinnemaiseman arvojen säilyminen.

Koko maakuntaa koskevien määräysten ja merkintöjen lisäksi maakuntakaava ohjaa yksityiskohtaisempaa suunnittelua merkintöihin liittyvillä suunnittelumääräyksillä. YVA-selostuksessa on tarkasteltu Uusimon hankevaihtoehtojen suhdetta keskittyen maakuntakaavan 2040 tv-merkinnän rajaukseen. YVA-selostuksessa viitataan maakuntakaavan oikeusvaikutusten osalta lainvoimaisen Keski-Suomen maakuntakaavan selostukseen. Seudullisesti merkittävän tuulivoimatuotannon sijoittumisen ja yksityiskohtaisemman suunnittelun ohjauksen osalta on hyvä huomioida lisäksi Maakuntakaavan 2040 selostuksen kohdan 8 kuvaus oikeusvaikutuksista. Maakuntakaavasta poikkeaminen edellyttää, että vaikutusten arvioinnissa todistetaan, että hanke yksinään ja hankkeen yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa puoltavat hankkeen toteuttamiskelpoisuutta.

Hankealueella sijaitsevalle Makkaran niitty Natura-alueelle (FI0900056, SAC) sekä hanketta lähimmälle Suurisuo-Sepänsuo-Paanasenneva-Teerineva Natura-alueelle (FI0900058, SAC/SPA) on laadittu luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arviointi. YVA-selostuksen liitteessä 1 todetaan, että yhteysviranomaisen edellyttää Naturan tarvearviointia seuraavilta kohteilta, joihin suunnitellulla tuulivoimala-alueella voi olla vaikutuksia: Syväjärvenlehto (FI0900044, SAC), Kolima (FI0900072, SAC/SPA) ja Suurusneva (FI0900063, SAC). Näiden kolmen Natura-alueen osalta Natura-arvioinnin tarvetta on harkittu, mutta arvioinnille ei ole nähty tarvetta. Tätä lausuntoa kirjoitettaessa ELY-keskuksen lausunto hankkeen Natura-arvioinneista ei ole vielä tiedossa.

YVA-selostuksen mukaan hankealue sijoittuu uhanalaisen petolintulajin reviireille. Elinympäristön muutosten ja törmäysriskin vaikutukset lajille arvioidaan merkittävyydeltään vaihtoehdossa VE1 ja VE2 suuriksi, mikäli roottorien koko on 200 metriä. Vaihtoehdossa VE3 vaikutus lajiin on lievempi. Vastaavasti YVA-selostuksen mukaan metsäpeuraan kohdistuu hankkeesta suuri kielteinen vaikutus, joka kuitenkin on vaihtoehdossa VE3 muita vaihtoehtoja pienempi.

Yhteisvaikutukset ovat yhteysviranomaisen YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossa painottamia asioita. YVA-selostuksen mukaan hankkeella yhdessä muiden tuulivoimahankkeiden kanssa on suuria kielteisiä vaikutuksia erityisesti maisema- ja luontoarvoihin.

Keski-Suomen liitto toteaa, että hankkeella on YVA-selostuksen mukaan arvioitu olevan suuria kielteisiä vaikutuksia erityisesti maisema- ja luontoarvoihin. Tutkituista vaihtoehtoista VE3 erottuu muista sillä, että arvioidut vaikutukset jäävät pienemmiksi. Hankkeen

jatkosuunnittelussa ja vaihtoehdon valinnassa on huomioitava YVA-selostuksessa esitetyt tulokset ja etsittävä vaikutusten lievennyskeinoja.

Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 valmistelun yhteydessä on tehty laajoja selvityksiä. Erityisesti tehdyt luonto- ja maisemaselvitykset, on syytä huomioida hankkeen suunnittelussa. Maakuntakaavan 2040 aineistot:
[https://keskisuomi.fi/alueiden-kaytto-ja-saavutettavuus/maakuntakaavoitus/ maakuntakaava-2040/](https://keskisuomi.fi/alueiden-kaytto-ja-saavutettavuus/maakuntakaavoitus/maakuntakaava-2040/)

Lausunnon on valmistellut ympäristöasiantuntija Suvi Bayr, suvi.bayr@keskisuomi.fi, p. 040 652 3848.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.